

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 13 Μαρτίου 2023

Δαπάνες της ΕΕ για τη συνοχή και τη γεωργία: ελλιπή τα μέτρα για τον εντοπισμό, την επίλυση και την αναφορά περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων

- Δεν υπάρχει συνολική εικόνα του ύψους των πόρων της ΕΕ που διακυβεύονται εξαιτίας του φαινομένου αυτού
- Δεν προβλέπονται ακόμη επαρκή μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας και την προστασία των πληροφοριοδοτών δημόσιου συμφέροντος

Αν και προβλέπεται πλαίσιο για την πρόληψη και τη διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων κατά την εκτέλεση των δαπανών της ΕΕ, υπάρχουν ελλείψεις όσον αφορά την προαγωγή της διαφάνειας και τον εντοπισμό καταστάσεων που ενέχουν σχετικό κίνδυνο. Αυτό προκύπτει από νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), στο πλαίσιο της οποίας εξετάστηκε ιδιαίτερα ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζεται το φαινόμενο στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής, των μεγαλύτερων τομέων δαπανών στην ΕΕ.

«Υπό το πρίσμα της αναθεωρημένης νομοθεσίας και των πρόσφατων υποθέσεων, θέλαμε να επαληθεύσουμε αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη μερίμνησαν για τη δέουσα αντιμετώπιση των συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής», δήλωσε ο Pietro Russo, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδιος για τον έλεγχο. «Διαπιστώσαμε ότι καταβλήθηκαν μεν προσπάθειες για την πάταξη του φαινομένου, εξακολουθούν ωστόσο να υπάρχουν ελλείψεις. Η αναφορά των σχετικών περιπτώσεων πρέπει να βελτιωθεί, ώστε να παρέχεται σαφής εικόνα των ποσών που διακυβεύονται εξαιτίας του προβλήματος αυτού».

Βάσει των κανόνων της ΕΕ, όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαχείριση κονδυλίων της ΕΕ (σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο) οφείλουν να αποφεύγουν κάθε σύγκρουση συμφερόντων που προκύπτει από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, οικονομικό συμφέρον ή οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον· όταν φαίνεται να υπάρχει ή διαπιστώνεται σύγκρουση συμφερόντων, η αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι το εν λόγω πρόσωπο παύει κάθε σχετική δραστηριότητα.

Σε εθνικό επίπεδο, η συμπλήρωση υπεύθυνης δήλωσης είναι η ευρύτερα χρησιμοποιούμενη μέθοδος για την πρόληψη και τη διαχείριση τέτοιων καταστάσεων. Ωστόσο, οι δηλώσεις μπορεί

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

να αποδειχθούν αναξιόπιστες. Ενίοτε δε, η διασταύρωση των πληροφοριών μπορεί να μην είναι εύκολη υπόθεση λόγω της ανεπαρκούς διοικητικής ικανότητας, των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων και ευρύτερων δυσκολιών που παρεμποδίζουν την εξασφάλιση πλήρους διαφάνειας. Το ΕΕΣ διαπίστωσε ότι, στις χώρες που υπέβαλε σε έλεγχο (Γερμανία, Ουγγαρία, Μάλτα και Ρουμανία), οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν ήταν υποχρεωτικές για τα μέλη της κυβέρνησης που συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα προγράμματα της ΕΕ και στην κατανομή της σχετικής χρηματοδότησης, παρόλο που οι κανονισμοί προβλέπουν ρητώς την υποχρέωση αυτή από το 2018. Οι υπεύθυνες δηλώσεις χρησιμοποιούνται ευρέως και σε επίπεδο ΕΕ, ενώ διενεργούνται και κάποιοι έλεγχοι, ιδίως όταν πρόκειται για άσκηση ευαίσθητων καθηκόντων. Παρ' όλα αυτά, το φαινόμενο της «περιστρεφόμενης πόρτας» (υπάλληλοι που μετακινούνται από επίσημους δημόσιους ρόλους σε αντίστοιχα καθήκοντα στον ιδιωτικό τομέα) δημιουργεί εκ φύσεως τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το ΕΕΣ διαπιστώνει την ανάγκη για περισσότερο ενεργό διαχείριση τέτοιων υποθέσεων.

Σύμφωνα με το ΕΕΣ, οι εθνικές αρχές δίνουν μεγάλη έμφαση στον εντοπισμό συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, αλλά δεν δίνουν πάντα επαρκή προσοχή σε ορισμένα προειδοποιητικά σήματα («κόκκινες σημαίες»). Μεταξύ αυτών, οι πολυάριθμες μη ανταγωνιστικές διαδικασίες (δηλαδή συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης χωρίς διαγωνισμό ή αιτούντες που συνδέονται με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν σε έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ). Το ΕΕΣ επισημαίνει επίσης ότι δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή μέτρα για τους πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος και ότι πολλά κράτη μέλη έχουν καθυστερήσει να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο τους κανόνες για την προστασία όσων αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ.

Οι διαθέσιμες στο κοινό πηγές (σύνδεσμοι προς εθνικούς και περιφερειακούς δικτυακούς τόπους στους οποίους απαριθμούνται οι δικαιούχοι της χρηματοδότησης της γεωργίας και της συνοχής της ΕΕ, η ηλεκτρονική πλατφόρμα της Επιτροπής Kohesio) δεν περιέχουν επί του παρόντος πληροφορίες σχετικά με τους τελικούς δικαιούχους που βρίσκονται πίσω από νομικά πρόσωπα, με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο δημόσιος έλεγχος. Η δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών θα καταστεί υποχρεωτική στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων των χωρών της ΕΕ για τη νέα περίοδο προγραμματισμού στον τομέα της συνοχής (2021-2027). Από το 2023, οι δικαιούχοι γεωργικής χρηματοδότησης θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ομίλους εταιρειών στους οποίους συμμετέχουν.

Το ΕΕΣ επισημαίνει επίσης ότι δεν υπάρχουν δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την κλίμακα των συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης των δαπανών της ΕΕ, ούτε δείκτες για τη μέτρηση της συχνότητας ή της έκτασης του φαινομένου. Δεν αναφέρονται όλες οι παρατυπίες, για παράδειγμα όταν το επίμαχο ποσό είναι μικρότερο από 10 000 ευρώ ή όταν αυτές εντοπίζονται και διορθώνονται σε εθνικό επίπεδο προτού υποβληθεί στην Επιτροπή σχετικό αίτημα πληρωμής.

Γενικές πληροφορίες

Περί το ήμισυ των δαπανών της ΕΕ τελούν υπό διαχείριση επιμερισμένη μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Οι δαπάνες αυτές αφορούν τα δύο γεωργικά ταμεία, ήτοι το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), και τα τρία βασικά ταμεία συνοχής, ήτοι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ). Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, η Επιτροπή διατηρεί τη συνολική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Τα κράτη μέλη με τη σειρά τους πρέπει να λαμβάνουν αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των παρατυπιών. Οι εθνικές

αρχές είναι πρωτίστως υπεύθυνες για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση συγκρούσεων συμφερόντων σε επίπεδο δικαιούχου.

Η ειδική έκθεση 06/2023, με τίτλο «Συγκρούσεις συμφερόντων στις δαπάνες της ΕΕ για τη συνοχή και τη γεωργία – Υπάρχει σχετικό πλαίσιο, όπως όμως και ελλείψεις στα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διαφάνεια και τον εντοπισμό τους» είναι διαθέσιμη στον [ιστότοπο του ΕΕΣ](#).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu -κιν.: (+352) 691 551 502